

22 jaar Inca Educa in vogelvlucht

2002 - 2024

BEELD VAN EEN SUCCESVOL ONTWIKKELINGSPROJECT

December 2024

ONTWIKKELING VAKSCHOOL VOOR KANSARME JONGEREN IN CUSCO PERU

De geschiedenis van 22 jaar Inca Educa Peru is er een van “pionieren en aanpakken”: uitproberen, zoeken, ontwikkelen om uiteindelijk uit te komen bij wat er nu staat: een bijzondere vakschool. Het was een ingekaderd zoekproces waarbij steeds één ding voor ogen bleef: hoe kunnen we arme jongeren en jongvolwassenen helpen naar een betere toekomst. Vanaf de oprichting in 2002 is het steeds de bedoeling geweest dat de school na verloop van tijd zelfstandig verder zou kunnen. Op 1 januari 2025 is dat het geval. Op die datum is Inca Educa duurzaam en financieel onafhankelijk en kan de fondsenwerving in Nederland worden afgesloten.

In deze factsheet geven we een overzicht van de historie en ontwikkeling van Inca Educa vanuit verschillende gezichtspunten.

ALGEMEEN OVERZICHT

Hoe het begon

Inca Educa is de successtory van een jonge Apeldoornse vrouw. Marleen Hoogeboom vertrok na haar studie ontwikkelingssociologie aan Wageningen Universiteit als 26-jarige naar Cusco Peru en ging daar aan de slag met straatkinderen. In 2002 startte zij op zeer kleine schaal met een opvang- en scholingsproject voor kansarme kinderen en

tieners. Na een tijdje heeft zij het werk toegespitst op vakscholing voor tieners vanaf 17 jaar, waarbij zij bijzondere aandacht gaf aan tienermoeders en jonge vrouwen. In 2010 heeft zij de school overgedragen aan een professioneel, volledig Peruaans team van directie, staf en docenten. Sindsdien is in overleg met de Nederlandse steunstichting een exitstrategie in werking gezet en zijn er afspraken gemaakt over de groei naar duurzaamheid en financiële zelfredzaamheid.

Inca Educa Peru: vakscholing en vorming van kansarme jongeren

Inca Educa is in de afgelopen 22 jaar uitgegroeid tot een instituut voor beroepsonderwijs met 6 opleidingstrajecten en 400 á 450 leerlingen per kwartaalmodule, waar de meest kansarme jongeren een kortdurende vakopleiding kunnen volgen met een goede aansluiting op de lokale arbeidsmarkt. De school is in 2011 door het Ministerie van Onderwijs erkend als CETPRO

basico (1-jarig Centro Educacion Tecnico Productivo) en heeft de ambitie om door te groeien tot CETPRO-medium (2-jarig Centro Educacion Tecnico Productivo). Deze onderwijsvormen komen volgens de NUFFIC-notitie 'onderwijssysteem Peru' overeen met mbo-kwalificatieniveau 1, 2, 3 of 4.

Regulier onderwijsprogramma kostendekkend; nog ondersteuning bij BSO en huisvesting

Eind 2019 was het punt bereikt dat Inca Educa het reguliere onderwijsprogramma geheel zelf kon bekostigen. De steunstichting nam op zich om nog een aantal jaren geld te verstrekken voor het buitenschoolse opvangprogramma 'Kinderopvang en persoonlijke ontwikkeling'. Eind 2019 heeft Inca Educa grond gekocht, die inmiddels geheel betaald is en in volledige eigendom. Begin 2020 was er een bouwplan voor de nieuwe school klaar en zouden Inca Educa en de steunstichting samen fondsen gaan werven voor de bouw.

Gevolgen van covidpandemie en politieke onrust

Door de coronapandemie kwam in maart 2020 alles stil te liggen. Door bezuinigingen en maatregelen bij Inca Educa en door extra acties van de steunstichting heeft Inca Educa de coronaperiode kunnen overleven. De school is lange tijd verplicht gesloten geweest en daarna weer geopend met een mix van digitaal en fysiek onderwijs. Het leerlingenaantal is ten gevolge van de pandemie en de daaropvolgende politieke onrust kleiner dan in de jaren daarvoor, maar neemt inmiddels weer gestaag toe.

Helaas moesten we concluderen dat - ten gevolge van de coronapandemie, maar ook door de daarna ontstane maatschappelijke en politieke onrust - de bouw van een nieuwe school niet meer mogelijk was omdat de kosten vrijwel verdubbeld waren. Daarom zal de eerder hiervoor gekochte bouwgrond weer worden verkocht en de opbrengst wordt gebruikt voor de aankoop van een bestaand pand óf - als dat niet mogelijk is - voor het betalen van de huur gedurende een groot aantal jaren.

Verduurzaming en financiële zelfredzaamheid bereikt

Het lukte Inca Educa om na de periode van de covidpandemie haar financiële zelfredzaamheid weer te herstellen. Begin 2024 was er, naast een kleine buffer voor onvoorziene omstandigheden, nog steeds een financiële reserve van ca. €160.000 voor de huisvesting.

Nu na de covidpandemie het programma persoonlijke vorming en kinderopvang niet langer kon worden uitgevoerd door gewijzigd beleid van het ministerie van onderwijs, werden de hiervoor in Nederland in de laatste jaren ontvangen donaties niet aan Inca Educa Peru uitgekeerd; uitkeringen hiervoor werden opgeschort. Omdat deze beleidswijziging van het ministerie voortduurt, is besloten de bestemming van de in Nederland ontstane reserve, eind 2024 in totaal circa €40.000, te wijzigen en aan Inca Educa Peru uit te keren voor de (toekomstige) huisvesting. Na de finale afrekening zullen haar reserves hiervoor dan oplopen tot ca. € 200.000 met daarnaast ook nog een te realiseren verkoopwaarde van het perceel grond. (Momenteel maximaal geraamd op de aankoopwaarde € 230.000).

We kunnen concluderen dat Inca Educa er in geslaagd is om op eigen kracht verder te gaan. De steunstichting hoeft daarom geen donaties meer te werven bij individuele donateurs en fondsen. Ook hoeft de steunstichting door de gewijzigde omstandigheden geen fondsen meer te werven voor de bouw van een nieuw schoolgebouw. De financiële relatie wordt daarom per 1-1-2025 beëindigd.

HET BIJZONDERE VAN INCA EDUCA

Inca Educa onderscheidt zich op een aantal punten van het staatsonderwijs en van andere private instituten:

• Kwaliteit

Allereerst is steeds sterk gestuurd op de kwaliteit van het onderwijs. Bij de keuze welke opleidingen gegeven zouden worden werd regelmatig getoetst of de aangeboden opleidingen ook aansluiten op de vraag van de arbeidsmarkt. De vakdocenten kregen jaarlijks een bijscholing op educatief vlak. En leerlingen deden een nulmeting bij binnenkomst en een eindmeting bij het afronden van hun studie.

• Aanbieden van kinderopvang/crèche

In het begin namen er weinig meisjes deel aan de vakscholing. Inca Educa kwam erachter dat er nogal wat tienermoeders waren die geen kans kregen om te gaan studeren. Daarom is in 2008 de keuze gemaakt om gratis kinderopvang te gaan bieden. Dat heeft effect gehad. Het percentage vrouwen steeg tot ongeveer 80.

• Persoonlijke ontwikkeling/vorming

Uniek voor de school zijn de inspanningen om naast de cursussen gericht op vakscholing ook vanaf 2007 een cursus persoonlijke ontwikkeling te starten. Eerder al in 2006 was er voor de leerlingen een vertrouwenspersoon. Uitgangspunt werd dat elke cursist naast vakscholing ook meedoet aan een programma persoonlijke ontwikkeling. Speciaal voor jonge (tiener-) moeders werden programma's ontwikkeld.

• Betaalbaar

De hoogte van de les gelden is een barrière voor jongeren uit arme gezinnen om na basis- en middelbaar onderwijs door te gaan met leren. De les gelden van Inca Educa zijn vergeleken met andere CETPRO's een stuk lager.

• Aanbieden stageplekken

Om leerlingen ook echt aan het werk te krijgen is steeds meer contact met bedrijven gezocht: hotels- en restauranteigenaars, overheidsorganisaties en fabrieken. Er is een lijst van meer dan 100 stageadressen. Daar is regelmatig contact mee, niet alleen om leerlingen te plaatsen, maar ook om bij te houden waar men in de praktijk behoefte aan heeft. De opleidingen worden daar regelmatig op aangepast.

• Aanbieden van microkrediet/cursussen ondernemen

Er waren cursisten die na hun opleiding een eigen zaak wilden beginnen, bijvoorbeeld een kapsalon. Als ze een goed ondernemingsplan hadden konden ze voor de eerste bedrijfsinventaris een lening afsluiten bij Inca Educa. Er werden een tijdje ook cursussen ondernemen gegeven.

WERKEN AAN DUURZAAMHEID EN FINANCIËLE ONAFHANKELIJKHEID

Er is altijd nadruk gelegd op het streven naar duurzaamheid en financiële onafhankelijkheid. Dat kwam tot uiting in de volgende onderwerpen.

• Eigenaarschap

We zien nog weleens dat goede-doelen-projecten met succes van start gaan maar dat - zodra de bemoeienis van de initiatiefnemers ophoudt- er onvoldoende draagkracht is om het project voort te zetten. Daarom is van begin af aan het uitgangspunt geweest om het eigenaarschap in Peru vorm te geven. Inca Educa werd juridisch een Peruaanse ONG met een eigen bestuur. Dáár vond de besluitvorming plaats. Vanuit Nederland is in het begin veel meegedacht en geadviseerd, maar gaandeweg leerde de steunstichting dat ze zaken meer moest overlaten aan Peru. Het gaat daar nu eenmaal anders dan hier.

• Overdracht taken vrijwilligers naar Peruaanse staf

Het project steunde in de eerste jaren op vrijwilligers die cursussen gaven, leerwerkplaatsen ondersteunden of coördinerende en administratieve taken uitvoerden. Stap voor stap werd dit werk overgedragen aan professionele Peruaanse docenten en stafmedewerkers. Daarmee werd een belangrijke stap gezet naar de consolidatie van het project.

• Continuïteit in de leiding

In 2009/2010 is ook de directie overgedragen aan een Peruaanse directeur, Lucho de la Torre. Marleen heeft ¾ jaar samen met hem opgetrokken en had er daarna alle vertrouwen in dat het goed zou gaan. Dat bleek ook zo te zijn. Lucho doet het anders, en heeft ook dingen aangepakt die Marleen niet zou

hebben gedaan. Zo was hij de initiatiefnemer om de erkenning als CETPRO aan te vragen.

• Beleidsplannen voor de korte en lange termijn

In het eerste jaar is er een vrijwillige medewerker van het PUM (Programma Uitzending Managers) in Cusco geweest die een bedrijfsplan heeft opgesteld. Dat gaf een goede richting aan het tasten en zoeken in de praktijk van alle dag en een basis om de toekomstplannen van de school op langere termijn uit te stippelen. Met name in het beleidsplan 2011-2016 werd hieraan een boost gegeven door conclusies te trekken uit onderzoeken b.v. naar de herkomst van leerlingen en hun financiële situatie, economische situatie in de regio, vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, mogelijkheden voor leerwerkbedrijven. Er werd ook een plan uitgewerkt voor hoger beroepsonderwijs als vervolg op de CETPRO-opleiding. (ISP). Voorlopig werd dit plan na indiening bij de overheid in de ijskast gezet ten gevolge van de bureaucratische regelgeving rond dit onderwerp en de steeds wisselende eisen die gesteld werden. Bij het opzetten van de bakkerij als leerwerkbedrijf is ondersteuning en advies verleend door studenten van de VU Amsterdam en opnieuw door de PUM.

• Samenwerking

Bij de ontwikkeling van de school werden, om de goede richting te vinden, contacten gelegd met diverse Peruaanse organisaties: Lions, Rotary, de gemeente, politie. Samenwerking werd ook gezocht om de doelgroep elders dan in de eigen school te bereiken. Zo werden bijvoorbeeld cursussen

gegeven in weeshuizen, in een opvangproject van de politie Colibri, in jeugdgevangenis Marcavalle, in scholen van HoPe - een NGO die op het platteland werkt- en op diverse locaties in de Heilige Vallei. Ook met ondernemers is samenwerking gezocht. Soms werd samenwerking gezocht om daarmee inkomsten te verwerven.

• P.R. en communicatie

Continuïteit is ook afhankelijk van de zorg dat Inca Educa in Cusco voldoende bekend is en dat jongeren de weg naar Inca Educa blijven vinden. Elk jaar zijn er daarom campagnes op facebook en advertenties in de (digitale) media om de lessen van Inca Educa aan te kondigen. Een bijzondere vorm van bekendheid zoeken is echter ook de deelname van Inca Educa aan lokale festivals waarbij parades worden gehouden, en aan dansfestivals en lokale sportactiviteiten.

• Financiële onafhankelijkheid

In het begin financierde de steunstichting in Nederland alle activiteiten. Maar direct vanaf 2002 werden pogingen gestart om eigen inkomsten te verkrijgen. Dat was niet altijd succesvol, maar die lijn werd wel vastgehouden. De volgende activiteiten zijn uitgevoerd.

In het eigen Art Café (2002-2004) werden producten van Inca Educa verkocht.

In de Spaanse School (2006 -2007) werd aan toeristen Spaanse les gegeven.

In 2008 werd restaurant Ritual geopend waar leerlingen de gasten bedienden.

Verder zijn cursussen uitgevoerd voor vrouwengroepen in diverse gemeenten, voor

World Vision en voor projecten van de overheid (Projecto Peru en Pro Joven), In 2014 is leerwerkbedrijf El Tulipan opgericht: een bakkerij die brood en banket voor de verkoop leverde aan hotels, restaurants en aan een eigen winkel.

In 2019 werd gestart met werkzaamheden voor Manos Unidas (beroepscertificering voor jongeren met een handicap) en voor Asociacion Kallpa (integrale ontwikkeling van de bevolking vergroten, met de nadruk op kinderen, adolescenten en jongeren).

Ook zijn op diverse scholen voor basis- en voortgezet onderwijs lessen gegeven in koken en bakken.

Maar vooral werden de inkomsten gaandeweg vergroot door de ontvangen lesgelden. Dit was een gevolg van de forse toename van het aantal leerlingen na de erkenning van de school als CETPRO in 2011. Ondanks de relatief nog steeds lage les gelden steeg het leerlingenvolume zo veel meer dan de stijging van de variabele kosten dat er in 2019 een situatie werd bereikt dat de school het reguliere onderwijsprogramma geheel zelf kon bekostigen. Door de coronapandemie is deze opgaande lijn in 2020 tijdelijk gestopt. Inca Educa heeft door forse bezuinigingen en speciale corona-acties kunnen overleven. In 2021/2022 zijn de lessen hervat in een combinatie van fysiek en digitaal. Lessen via digitale portals waar leerlingen op kunnen inloggen zullen de toekomst blijvend bepalen.

• Huisvesting

Inca Educa heeft in de periode van 22 jaar haar plek in Cusco gevonden in 4 huurpanden. De verhuizingen waren bijna allemaal ingegeven door de groei van het aantal leerlingen. De steunstichting was al in 2010 in Nederland een actie gestart om fondsen te verwerven voor de realisatie van een eigen schoolgebouw. De steunstichting vormde in dat jaar een fonds Huisvesting dat door acties in dat jaar en volgende jaren kon groeien. Het zoeken naar geschikte bouwgrond in Cusco werd echter door sterke stijging van grondprijzen steeds moeilijker. Uiteindelijk is het in 2019 gelukt om met inzet van het huisvestingsfonds van de steunstichting, reserveringen van Inca Educa zelf en financiering door een kleine hypothecaire lening grond te kopen vlakbij het huidige pand. Inmiddels is de hypotheek afgelost en de grond in volledige eigendom. Na de aankoop van het terrein heeft architect Luis Ruben Cerf Guerra een ontwerp gemaakt dat passend is voor het terrein: een gebouw van 5 verdiepingen (souterrain en 4 etages) met klaslokalen en praktijklokalen voor alle opleidingen, ruimte voor kinderopvang, een grote aula, vergaderzaal, ruimte voor de schoolpsycholoog en kamers voor directie, staf en leraren. De bouwkosten bedroegen oorspronkelijk €435.000,-, maar ten gevolge van corona en de daaropvolgende politieke en maatschappelijke onrust zijn de prijzen verdubbeld en was het helaas niet meer mogelijk om de school te realiseren.

ONTWIKKELING EDUCATIEF AANBOD

Inca Educa is begonnen als een buurthuis voor arme kinderen van 5 tot 20 jaar met een mix van activiteiten op het gebied van gezonde voeding, persoonlijke hygiëne, educatieve activiteiten en persoonlijke vorming. Al snel is

de focus verlegd naar educatieve activiteiten voor jongeren vanaf 17 jaar en in het bijzonder op tienermoeders. Voor hen was er gratis kinderopvang en het resultaat daarvan is dat inmiddels 80% van de leerlingen vrouw is. Vakscholing ging hand in hand met toeleiding naar werk en persoonlijk vorming. De leerlingen moeten naast vakkennis ook over sociale vaardigheden beschikken om zich staande te kunnen houden op de arbeidsmarkt. Vanaf de erkenning als CETPRO heeft het programma zich ontwikkeld binnen de kaders van het curriculum van het Ministerie van Onderwijs. Maar de aandacht voor persoonlijke vorming, gezond gezin en kinderopvang hebben altijd een prominente plaats gehouden.

Sinds 2011 omvat het cursusaanbod de volgende opleidingen:

**Gastronomie*: Basis keuken, Peruaanse keuken, Latijns Amerikaanse keuken, internationale keuken

**Brood en banket*: Brood, banket, taarten, decoraties, desserts

**Hoteldiensten*: Receptie en reservering, Housekeeping, bar en bediening, hotelboekhouding

**Administratie en bedrijf*: Administratief assistent, secretariaatsmedewerker, boekhoudhulp, logistiek en magazijn

**Cosmetologie*: Knippen, wassen, golven, verven, manicure, persoonlijke verzorging

**Computerles*

GROEI VAN HET AANTAL LEERLINGEN

Doel van Inca Educa is om arme jongeren een kans te geven op de arbeidsmarkt en toe te rusten voor het sociale leven. In het begin werkte Inca Educa als een buurthuis en meldde zich een brede groep kinderen en jongeren tussen 5 en 20 jaar. Na korte tijd is de focus gelegd op 'leeractiviteiten' voor de groep vanaf 17 jaar. In de eerste twee jaar volgde een grote groep dove jongeren met weinig kansen op de arbeidsmarkt de cursussen. Daarna is ook aandacht gegeven aan de groep tienermoeders om ook hen de kans te geven een opleiding te volgen. Gratis kinderopvang was daarvoor een goede maatregel. Na de erkenning in 2011 als CETPRO (mbo-opleiding) verdubbelde het aantal leerlingen, omdat de cursussen gestructureerd waren volgens het curriculum van het ministerie en twee keer per dag gegeven konden worden. Door uitbreiding van het cursuspakket, zorg voor de kwaliteit en door goede P.R. nam het aantal leerlingen in de loop der jaren toe.

In 2019 was er sprake van een lichte daling vanwege de verslechterde economische situatie. Er vond een stabilisatie plaats op een aantal van 400 á 450 inschrijvingen per kwartaalmodule.

In de coronaperiode zijn de scholen lange tijd verplicht gesloten geweest, maar konden leerlingen toch op beperkte schaal digitaal de lessen volgen. Het aantal leerlingen nam in die periode fors af, maar groeit nu weer gestaag.

Totaal aantal (kwartaal)inschrijvingen 22.599

2002: 100	per jaar
2003: 100	per jaar
2004: 235	per jaar
2005: 335	per jaar
2006: 342	per jaar
2007: 433	per jaar
2008: 466	per jaar
2009: 582	per jaar
2010: 467	per jaar
2011: 1300	per jaar (325 per trimester)
2012: 1595	per jaar (399 per trimester)
2013: 1607	per jaar (402 per trimester)
2014: 1783	per jaar (446 per trimester)
2015: 1940	per jaar (485 per trimester)
2016: 2005	per jaar (501 per trimester)
2017: 2093	per jaar (523 per trimester)
2018: 1828	per jaar (457 per trimester)
2019: 1740	per jaar (435 per trimester)
2020: 609	per jaar (153 per trimester)
2021: 435	per jaar (109 per trimester)
2022: 871	per jaar (218 per trimester)
2023: 786	per jaar (197 per trimester)
2024: 947	per jaar (237 per trimester)

Totaal aantal unieke deelnemers tussen 7.947 en 10.000

Van 2002 tot en met 2010 volgden in totaal 3060 leerlingen de lessen. Vanaf 2011 (start CETPRO) wordt het aantal inschrijvingen aangegeven in kwartalen. Er is namelijk niet geregistreerd of een leerling alle 4 kwartaalmodules heeft gevolgd.

Bijvoorbeeld bij computerles volgen veel leerlingen 1 of 2 modules die ze nodig hebben in hun werk. Als alle leerlingen alle 4 modules hebben gevolgd is het totaal aantal leerlingen vanaf 2011: 4887. Naar schatting heeft 80% van de leerlingen alle 4 modules gevolgd. Dat betekent dat er in 22 jaar tenminste 7947, maar waarschijnlijk circa 10.000 unieke deelnemers de lessen hebben gevolgd.

VERHOUDING VRIJWILLIGERS - PROFESSIONALS

Inca Educa heeft de eerste jaren voor een belangrijk deel gewerkt met vrijwilligers uit diverse landen, die zich via organisaties als Don Bosco en Volonteer Latin America aanmeldden. De vakscholing is altijd door Peruaanse vakmensen gegeven. Na 4 á 5 jaar is het instituut geprofessionaliseerd en werden de werkzaamheden gaandeweg geheel door Peruaanse docenten verricht. Na de erkenning als CETPRO stelde het ministerie ook eisen aan de docenten. Vanaf 2012 zijn er circa 25 professionals werkzaam bij Inca Educa.

FINANCIËLE SITUATIE

Het is vanaf het begin de bedoeling geweest dat Inca Educa na verloop van tijd zelfredzaam en financieel onafhankelijk zou zijn. Weliswaar zijn de eerste jaren grotendeels gefinancierd met hulp vanuit de steunstichting, maar Inca Educa heeft vanaf het begin zelf ook inkomsten gegenereerd. Na de erkenning als CETPRO in 2011 lukte het in steeds grotere mate om eigen inkomsten te genereren uit leselden en diensten aan derden en in 2019 was het instituut in staat om het onderwijsprogramma geheel zelf te dekken. Door de coronapandemie is deze opgaande lijn in 2020 tijdelijk gestopt. Inca Educa heeft door forse bezuinigingen en speciale corona-acties van de steunstichting kunnen overleven. In de afgelopen 22 jaar bedroegen de totale uitgaven (tot en met oktober 2024) €2.947.000. Inca Educa heeft daarvan zelf €1.973.000 (67%) opgebracht. De bijdrage van de steunstichting bedroeg €974.000 (33%).

RESULTAAT IN CIJFERS SAMENGEVAT

- *In 22 jaar van buurthuis tot erkende vakschool
- *met 6 opleidingstrajecten
- *met gratis Kinderopvang en cursussen Persoonlijke Ontwikkeling en ondernemerschap
- *omzet €2.947.000, waarvan Inca Educa Peru zelf 67% heeft opgebracht
- *8.000 tot 10.000 leerlingen (op basis van 22.599 (kwartaal)inschrijvingen)

Uitgaven		bijdrage Nederland
2002	€25.000	€24.000 (96%)
2003	€25.000	€25.000 (100%)
2004	€35.000	€35.000 (100%)
2005	€36.000	€31.000 (86%)
2006	€45.000	€42.000 (93%)
2007	€67.000	€44.000 (66%)
2008	€85.000	€65.000 (76%)
2009	€117.000	€84.000 (72%)
2010	€116.000	€84.000 (72%)
2011	€138.000	€84.000 (61%)
2012	€193.000	€82.000 (43%)
2013	€196.000	€97.000 (50%)
2014	€235.000	€54.000 (23%)
2015	€235.000	€50.000 (21%)
2016	€246.000	€36.000 (15%)
2017	€254.000	€30.000 (12%)
2018	€244.000	€14.000 (6%)
2019`	€240.000	-
2020	€128.000	€66.000 (51%)
2021	€47.000	€27.000 (57%)
2022	€107.000	-
2023	€138.000	-
2024	€123.000	-
(t/m oktober).		
Totaal	€2.947.000	€974.000
Bijdrage Peru	€1.973.000 (67%)	
Bijdrage Nederland	€974.000 (33%)	